

Fericiților Martiri, care bine v-ați nevoit și v-ați încununat,
rugați-vă Domnului să se îndure spre sufletele noastre.

NĂȘTEREA DOMNULUI

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”

Anul XXV Nr. 12 (329) decembrie 2021

Cristos S-a născut!

Pregătiți sau nepregătiți, veseli sau triști, senini sau îngândurați, Isus S-a născut pentru toți! A intrat în istorie. Și din ziua în care a intrat în istoria omenirii, nimeni nu va putea să-l acuze pe Dumnezeu că stă în Cer, departe, pentru că El este aici, prezent, printre noi.

Ne uimește și ne fascinează acest Dumnezeu care este atât de îndrăgostit de om încât devine unul dintre noi pentru a se dezvălui și a se face cunoscut.

El ar fi putut alege mii de modalități de a se arăta aproape omului și, în schimb, alege să locuiască în trup ca al nostru și să-l transfigureze.

De aceea Crăciunul nu este doar revelația despre cine este Dumnezeu ci este și revelația despre cine este omul.

Iată de ce trebuie să avem grijă de noi și de frații noștri: acest trup a fost ales de Dumnezeu pentru a fi locul revelației Sale.

Dar lucrul care îmi atrage atenția, de fiecare dată când meditez la Crăciun, este ”de ce”? De ce, dintre posibilitățile infinite, Dumnezeu alege o adolescentă și un tânăr tâmplar? Oare nu ar fi putut alege ceva mai bine? Dar El alege Betleemul, un grajd.

Așa intră Eternul în istoria noastră. Așa vine Dumnezeu să locuiască printre oameni. Imensitatea pe care nici măcar cerurile nu o pot îmbrățișa este ținută în brațele tremurânde ale unei adolescente foarte tânără. Cel care a creat Universul are nevoie de o săracă creatură pentru a putea supraviețui.

Ce spuneți? O adevărată nebunie, nu-i așa?

Dar așa este Dumnezeu!

Crăciunul este pentru a ne reaminti că trupul nostru este un templu al Spiritului Sfânt și fiecare istorie umană este istorie sacră.

Crăciun fericit tuturor!

Celor care l-au așteptat și l-au invocat și celor care nu vor să știe despre Dumnezeu.

Celor care îl simt aproape pentru că, la fel ca și El, trăiesc la periferia istoriei.

Celor care încearcă să facă un pas spre El și nu pot vedea că El a făcut deja o sută de pași spre ei.

Celor care, după mulți ani în care au fost împreună, fac Crăciunul fără soțul sau soția lor.

Celor care, pentru prima dată, țin în brațe un copil mult așteptat.

Celor care trăiesc aceste sărbători în singurătate, pentru că acest Covid 19, le-a luat persoane iubite.

Crăciun fericit tuturor! Pentru că aceasta este Vestea bună și anul acesta: Dumnezeu, obosit să nu mai fie înțeleș greșit, a ales din iubire și doar iubire, să se lase dezvăluit prin întruparea Fiului de la Spiritul Sfânt. Amin.

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Despre rugăciune

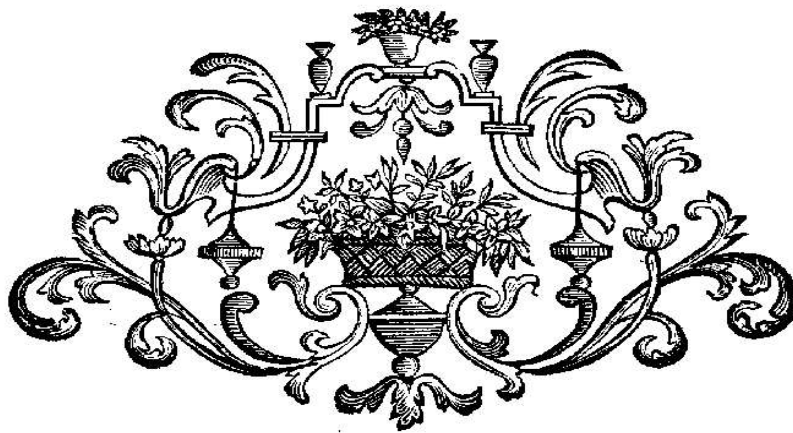
Unul dintre sfinți ne spune că există un lanț de aur, care coboară de la Cer până la Pământ. Pe acel lanț se înalță rugăciunile noastre și tot pe acolo coboară și harurile, iar noi tot pe acolo trebuie să ajungem la Dumnezeu. Îngerii coboară și urcă neîncetat pentru a duce cererile noastre la Dumnezeu și a aduce pentru noi binecuvântările Lui și, odată cu ele, puterea ca să învingem piedicile întâlnite pe calea desăvârșirii spirituale. Sfântul Augustin îl numește cheia cerurilor.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,

Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	Martiri”	9
Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie.....	4	Pagini bilingve.....	10
Dante Alighieri - Purtatoriul.....	5	Darul și Dăruirea.....	16
”Crăciunul Fericiților Episcopi		Sensul Crăciunului.....	18
		Rugăciune pentru suflet.....	20

Sfânta Fecioară, chipul cel mai frumos de femeie

Dacă tunetele spun puterea lui Dumnezeu și măreția Lui, Ea e întruparea milei lui Dumnezeu la discreția noastră.

Așa a vrut Dumnezeu să o proslăvească pe Ea și vrea să alergăm și noi din acest motiv sub ocrotirea sa.

Avem în paraclisele noastre o simplă și frumoasă rugăciune: „Nimeni din cei ce alegă la tine nu iese de la tine rușinat, Preasfântă Născătoare de Dumnezeu, nădejdea celor fără de nădejde”.

Deci încredințați-vă cu ruga de fiecare zi Sfintei Fecioare. Așa cum odinioară a venit pacea pe pământ prin mâinile Ei, dându-ne pacea lumii prin Christos, tot astfel pacea pe pământ vine tot prin mâinile Ei.

Ea a văzut-nevăzutul; Eternul l-a pus în timp, pe Cel Preaputernic L-a făcut slab pentru noi păcătoșii, ca să îndrăznim să ne apropiem de El. Astfel, darurile lui Dumnezeu, ajutorul Lui și pacea Lui vor veni pe pământ, tot prin mâinile Ei, prin ființa Ei.

Ce fericire că aveți voi inimă ca a Ei. Sfânta Fecioară a fost o natură perfect omenească, cu deosebire: Ea n-a avut păcat strămoșesc și nici păcatul personal. A putut păcătui Sfânta Fecioară? Ea a putut, dar n-a păcătuit. A fost ocrotită printr-un har divin, printr-un miracol, de păcatul strămoșesc și de păcatele personale.

A cunoscut toate emoțiile unei tinere, a cunoscut toate emoțiile unei

mame, ale unei femei în luptă cu răutățile din afară.

Ce mare îngrijorare a avut Sfânta Fecioară atunci când L-a pierdut pe Isus la vârsta de 12 ani, timp de trei zile Isus parcă ar fi fost mort pentru Ea.

Nu cred să fie o durere mai mare ca durerea Sfintei Fecioare atunci când L-a pierdut pe Pruncul Isus. Ea n-a putut să nu-L întrebe când L-a văzut: „Pentru ce ne-ai făcut aceasta?”

Ea care e numită marea tăcută a Evangheliei acum a trebuit să spună: „Pentru ce mi-ai făcut aceasta?”

Durere de neînchipuit. Tu cunoști în sufletul tău, inimă și suflet de tânără, căci Ea probabil când L-a pierdut pe Isus avea 30 de ani, gândește-te că la 30 de ani a avut o inimă matură, închipuiește-ți inima aceea ca un ciorchine plin de iubire și deodată să-și piardă obiectul iubit.

Sfânta Fecioară avea aceeași vârstă, când L-a pierdut pe Isus, cât a avut Cristos pe cruce, când a simțit abandonarea Tatălui Ceresc, grăindu-i: „Dumnezeul Meu, pentru ce M-ai părăsit?”

Așa că Ea știa zbuciumul inimii noastre când am pierdut lumina, când am pierdut sprijinul, când am pierdut adevărul, mântuirea și fericirea. Ea știa de ce apelați la acele ceasuri ale Ei ca să-i fie milă de sufletul nostru când vi se pare că l-ați pierdut pe Cristos. La Biserică! Acolo îl veți găsi: în Biserică.

Episcop Ioan SUCIU

Dante Alighieri

- Purgatoriul -

După tristul pelerinaj în Infern, cei doi poeți, Vergiliu și Dante, revăd, în sfârșit, stelele. „*Zvârlea de sus luceafărul betele/și zâmbet anina spre răsărit,/învăluind alaiul lui de stele*”, când cei doi ajung la insula în mijlocul căreia se ridică muntele Purgatoriului, ale cărui porți sunt păzite de bătrânul Cato.

Acesta le îngăduie să-și urmeze drumul, după ce Vergiliu avea să-i spele fața lui Dante de „*negurile Infernului*” și să-i reamintească nevoia umilinței.

Lăsând în urmă „*marea de otravă*”, Dante e hotărât să cânte „*împărăția-n care/se spală omul de păcate, să fie/de Ceruri vrednic și de-a lor chemare...*”. Unii comentatori ai „*Divinei Comedii*” consideră „*Purgatoriul*” a fi de inspirație strict creștină, deoarece întregul conținut cuprinde adevărul afirmat de Biserică: „*Purgatoriul este starea celor care mor în prietenia lui Dumnezeu, însă, deși sunt siguri de mântuirea lor veșnică, încă mai au nevoie de purificare pentru a intra în fericirea cerească*” („*Catehismul Bisericii Catolice*”, Compendiu, Ed. Presa Bună, Iași, 2006, p.66).

În viziunea lui Dante „*Purgatoriul*” este un munte în formă conică, încercuit de vaste bârne

paralele, cu țărături de mare și coaste, în vârf cu o minunată pajiște plină de verdeață - grădina Paradisului pământesc. În Purgatoriu se urcă, nu se coboară ca în Infern. Sufletele din Purgatoriu suferă pentru cele șapte păcate capitale făcute în viață: trufia, invidia, mânia, lenea, zgârcenia, risipa, lăcomia și desfătarea. Nu fizic ca cele din Infern, ele trăiesc dureros regretul pentru păcatele făcute, știu că sunt pe drept pedepsite, dar au certitudinea mântuirii.

Spre deosebire de Infern, în Purgatoriu domină pacea, calmul, amintirile, melancolia și sentimentele alese: modestia, resemnarea și iertarea. În Purgatoriu culorile și nuanțele sunt calde, este mult verde, albastru, trandafiriu, vioriu și alb.

Când „*măritul soare*” stăpânește zarea, cu o luntre, un înger duce sufletele în Purgatoriu. La vederea lui, cei doi poeți nu pot „*slobozi*” un cuvânt. Abia șoptit, Vergiliu îi vorbește prietenului său despre înger: „*...Dumnezeu îl făuri străjer;/și-i dete aripi, să zboare când îl cheamă./Privește cum le înalță către Cer;/ brăzdând văzduhul cu sclipiri de nea*”. Și imediat urmă îndemnul: „*Îngenunche și te-ndoaie-n spete;/e înger el: să nu-l privești cu teamă/*

(continuare în pag. 6)

(urmare din pag. 5)

*căci și alții-i scris din Cer să ți se-
arate”.*

În lumina Cerului, în linii picturale, e zugrăvit îngerul, apariția lui intensifică lumina și-i dă strălucire: „*Și pe măsură ce spre noi venea/mai limpede sclipirea de cristal/i-o deslușeam*”. În acest timp, sufletele îi înconjoară dorind să afle vești de pe pământ. O ceată de suflete vine în întâmpinarea lor și lui Dante îi este dat să întâlnească și în Purgatoriu persoane cunoscute. Astfel, îl revede pe compozitorul Casella și-i cere să-i cânte „*cântecul de dragoste ce-i ușura toate suferințele*”. Tot acolo, la poalele Purgatoriului, îl întâlnește pe Manfred, regele Neapolului și al Siciliei, excomunicat de Biserică și mort în luptă pentru apărarea regatului. Peste mormântul lui s-au aruncat bolovani și pietre. În timp, procesul a fost revizuit, dar condamnarea a rămas neclară. Întâlnirea neașteptată cu Dante a fost un prilej pentru rege să-i trimită Constanței, soția „*dragă și bună*”, vești despre soarta lui.

Înaintând în drum, poezii întâlnesc sufletele celor care au murit prin violență, dar în ultima clipă au regăsit credința și rugăciunea iertării. Străbătând Purgatoriul, Dante rămânea adânc impresionat ori de câte ori vedea sufletele în rugăciune. Când le vedea „*rugându-se rugare ca să-și aline-n Cer nevolnicia*”, încredințate deplin că „*dreptatea*

sfântă-n Cer nu se clintește/ fiindcă iubirea într-o clipă spală/ce-aici mulțimea așteptând plătește”, mila din suflet devenea rugăciune.

Întâlnirile cu compatrioții săi îi dă ocazie să facă un aspru rechizitor Italiei și Florenței timpului, luptelor politice care i-au cauzat exilul: Italia? „*Corabie-n vânt cutreierând zăludă.../pustie-n flori, mănoasă-n bălării*”, în lupte, dezbinări și ură... *Și totuși, la gândul Florenței, iubirea șterge răul „Cuvântul meu/pe tine nu te ceartă.../Tresaltă dar, și-așterne-ți bucurie,/Florența mea, bogată și cuminte!”*

Și pașii i-au adus pe cei doi poeți la porțile Purgatoriului, unde străjuia un înger strălucitor care le deschise lăsând să ajungă până departe, din interior, cântecul binecuvântat: „*Te Deum-ul*”.

Primii întâlniți în Purgatoriu au fost trufașii, creștini ce „*s-au încredințat cărărilor greșite*”, acum, sub povara păcatului, cu ochii plecați și cu inima în rugăciune, urcau cărarea grea, spălându-se de „*neguri și de zgură*” și, umiliți, cereau iertare, iar „*căpățâna ce se vru trufașă*”, pe acest greu urcuș, își pleca umil obrazul.

În apropierea lor erau invidioșii, aveau pleoapele cusute cu fir de oțel și se rugau Preacuratei și sfinților să le vină în ajutor; „*Te roagă-n Ceruri pentru noi, Marie,/Mihai și Petru și voi sfinți...*” repetau cu mare
(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

speranță. Sufletele întâlnite pe cale îi cereau să se roage pentru ele, ceea ce Dante, oricum, o făcea. În același timp, priveau cu reproș lumea celor vii și nu ezitau să o spună: „Frate, e oarbă lumea și tu vii din ea”, și continuau să înșire păcatele lumii: slăbirea credinței și a valorilor morale.

Cu îngăduința Îngerului Păzitor, poeții urcă în al patrulea brâu, unde Vergiliu îi expune prietenului său doctrina iubirii. Iubirea a fost sădită de Creator în firea omenească, spune Vergiliu, este legătura dintre El și omul pe care l-a zidit, este și sămânță virtuților și a faptelor bune. Este legea vieții.

Nu bine își termină Vergiliu expunerea și, din urmă, sufletele grăbite ale nepăsătorilor îi ajung, dornice să nu întârzie iertarea, cum au pierdut, din nepăsare, pe pământ, harul. Zgârciții doar în Purgatoriu își dau seama de păcatul lor prin care s-au îndepărtat de Dumnezeu și de semenii lor. Aici, în genunchi și plâns cerșeau îndurarea. Și încrederea în Sfânta Fecioară devine un strigăt de ajutor care începe cu invocarea: „Săracă ai fost.../precum vădește ieslea sfântă-n care/ dăduși luminii dulcea ta povară”.

Și în cântecul „Mărire întru cei de Sus, cum scrie în Scriptură”, cei doi poeți și-au continuat urcarea, Dante pășind tăcut, sfios și gânditor. Cu Vergiliu și cu sufletele întâlnite,

mai ales ale cunoscuților, schimbă păreri ce privesc rostul vieții și felul cum ar trebui trăită, se fac trimiteri la Sfânta Scriptură, la filozofia și literatura greco-latină, la experiențele personale, adesea la pilde sau, uneori, drumul însuși le oferă o învățătură morală. Astfel, la bucuria de a fi întâlnit un pom cu crengile încărcate de fructe, peste care apa rece țâșnită dintre stânci cădea neîntrerupt, un glas din copac le aminti de cumpătare.

Și nu după mult drum, la un alt pom asemănător primului, „*cu belșug de rod și floare/un alt copac înfipt în drum, străjer,/de-ndată ce cotirăm pe cărare/și pe sub el cu brațele la Cer, strigau mulțimi către coroana deasă*”, dar un glas din copac le aminti cuvântul lăcomie. E momentul când este amintit păcatul Evei. Cu dragoste, maestrul său și îndoitul părinte adăuga din bogăția înțelepciunii sale. Adunate toate acestea, și din **Purgatoriu** se poate desprinde un adevărat cod moral.

În brâul al șaptelea, la rugămintea lui Vergiliu, Stațiu, fostul său învățăcel, îi expune lui Dante doctrina zămislirii ființei omenești: „*Culege adevăr din ce ți-oi spune/și află că-ntr-un făt, când e-mplinit al creierilor cheag, cu repejune/și bucurie Cel din veci slăvit/se-ntoarce către-a firii măiestrie/și suflă-ntr-însa duh, învrednicit/s-atragă-n el, în propria lui tărie, puterile găsite-n plăsmuiri/făcând un suflet*

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

ce-a trăit să știe". Străbătând al șaptelea cerc, peisajul apare într-o neașteptată frumusețe, o anticiparea a Paradisului: „*copaci și iarbă, crini și stânjenei/ ce fără sad pe-acest pământ prind viață*”, și cugetul ți-e liber, drept și bun.

Continuându-și drumul, cei trei poeți, Dante, Vergiliu și Stațiu, întâlnesc sufletele bătrânilor înțelepți și ale fecioarelor, într-o procesiune, în rugăciune la Sfânta Fecioară: „*Fii pururi preamărită/între femei pentru ale tale daruri,/Fecioară Sfântă-n veci slăvită!*” Este lauda ce se repetă cu iubire și devotament.

Neașteptat, dispare Vergiliu și apare Beatrice înconjurată de îngeri care îi aruncă în cale flori, și tot neașteptat ea îi înșiră lui Dante greșelile făcute după moartea ei. Căit, Dante le recunoaște și le mărturisește, Beatrice îi ascultă căința și intervine: „*alungă plânsul și-ai să auzi de-ndată/ce căi să bați s-ar fi căzut anume*”. Ca urzica îl înțepa atunci căința și muștrările cumplite nu încetau și se amplificau în conștiință. Doar apa cu vârtejurile ei, în care s-a scufundat, l-a spălat de greșeli și cu Beatrice, cu fecioarele, Matelda și Stațiu, privesc o procesiune sfântă, cu suflete multe, mergând pe jos și cu un car, în rugăciune și cânt de laudă lui Dumnezeu. Sub ochii lor a avut loc un miracol: un copac lipsit de viață și de rod, își recăpătă puterea pierdută și se

încărcă de flori și fructe. Și gândul lui Dante devine mai proaspăt în adâncul ființei „*decât un mugur ce-a-nfrunzit sub soare,/curat și dornic de-a urca la stele*”. Noua urcare avea să-l ducă la porțile Paradisului.

Lui Dante i se pot spune aceleași cuvinte ca geniului Leonardo da Vinci: „*Un copil voind să îmbrățișeze razele soarelui, nu le putea strânge în brațe. Se obosea zadarnic să le țină în mâinile sale. Umbra îi spuse: Truda ta este o nebunie, căci nu le e dat muritorilor să închidă lucrurile divine*”.

Și totuși, Dante a rămas până în zilele noastre și va rămâne peste veacuri, creatorul unei opere care oferă imaginea artistică a concepției teologice a vieții de Dincolo, în Purgatoriul pledând pentru o viață moral-creștină, cale de mântuire.

Dante a mărturisit că scriind **Purgatoriul** a avut în gând și propria mântuire, de aceea este o lucrare-rugăciune. Acest înțelept care a propovăduit adevărurile de credință și le-a practicat, acest creștin care a iubit-o pe Sfânta Fecioară Maria, a trăit modestia până la umilință și a pus accentul pe viața interioară, dându-i întâietate asupra celei active, ne este astăzi, la șapte sute de ani de la sfârșit, recomandat de Papa Francisc să-l citim și să-l studiem.

Otilia BĂLAȘ

„Crăciunul Fericiților Episcopi Martiri”

Închiși la Dragoslavele - 1948

„Ajunul Crăciunului, Nașterea Domnului Isus, am sărbătorit-o împreună, colindând după strămoșeasca datină, cântăreți: P.S. Bălan al Lugojului și P.S. Aftenie, Episcop Auxiliar al Sfintei Mitropolii a Blajului.

Eu cunoșteam textul unei colinde de pe Câmpia Ardealului, cum am informat, cu o duioasă melodie. Așa cum am putut, le-am fredonat-o fraților cântăreți, care au prins-o bine. Din primul moment când o auzisem prima dată acasă, mi-a mers la suflet și cu mare emoție o ascultam în lungul șir al anilor, ca Episcop; aflându-mi slăbiciunea, cu ea încununau colinzile și la Catedrală, și la Reședință, unde se perindau colindătorii tuturor instituțiilor noastre scumpe: de la școlile primare până la universitari, Operă și Teatrul Național, țărani și intelectuali, ba și din satele vecine: Baci, Suceag, Cartierul Iris și tot Mănăsturul; de la ora 5 d.m. până pe la 11 noaptea, neîntrerupt. Pentru că mi-a fost atât de scumpă și izvor de atâta emoție sufletească, doresc s-o las aici, să fie scumpilor mei preoți și credincioși și urmașilor lor de amintire a emoțiilor sufletești și a mângâierilor sorbite din ea și la Dragoslavele, și apoi în toate zilele în cursul Căii Crucii de care ne-am învrednicit:

*Când încă prunc era Isus,
în grădiniță El și-a pus
un trandafir, cu gând curat,*

să aibă flori de-ncununat;

*Când trandafirul înfloreă,
al Iudei prunci se năpustea
asupra florilor, cu zor,
și au prădat podoaba lor;*

*Cunună vrei, cunună vrei,
strigat-a ceata de mișei,
și totuși spinii mi-au rămas,
răspunde Isus cu blându-i glas;*

*Atunci, cu creanga spinului,
încununat-au fruntea Lui,
și-n loc de trandafiri frumoși
curgea pe frunte sânge roș.*

Acesta-i textul colindei aflată, răsărită din poporul scump. La Dragoslavele m-am cugetat să adaug la sfârșit o Doxologie proprie, în acest verset:

*Isuse, Doamne, prunc ceresc,
toți îngerii te preamăresc,
primește și al nostru cânt,
trimite pace pe pământ.*

Cu această colindă am coborât noi cei trei de la etaj, la frații iubiți de la parter, și le-am colindat, și au colindat frumos frații mei, iar eu, sărmanul, am secundat cum am putut și numai că am început să plâng, cum de atâtea ori pățesc copiii, și era bine, căci copii colindători eram noi atunci.

Memoriile **Cardinalului Iuliu Hossu.**
„Credința noastră este viața noastră”.

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

„Chânes et terreur”

- Un Evêque dans les geoles communistes -

Mgr Ioan Ploscaru

- ”Valeriu Traian Frențiu, l'évêque martyr” -

Mgr. Valeriu Traian Frențiu s'éteignit parmi ses compagnons de cellule le 11 juin 1952. Il avait soixante-dix-sept ans.

Il fut enlevé de nuit dans la charrette de transport des ordures et inhumé au cimetière des vagabonds. On ne sait pas où les tombes ayant été rasées.

Mgr Traian Frențiu fut le second martyr à avoir été de l'Église Gréco-Catholique. Le premier avait été Mgr Vasile Aftenie assassiné dans les conditions encore mystérieuses au ministère de l'Intérieur, à Bucarest.

(a suivre)

PAGINI BILINGVE

Asociația „Prietenii Bisericii Greco-Catolice Române”, Blaj

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

„Lanțuri și teroare”

- Un Episcop în închisorile comuniste -

Episcop Ioan Ploscaru

- „Valeriu Traian Frențiu, Episcopul Martir” -

Episcopul Traian Frențiu s-a stins din viață în mijlocul celorlalți din celulă. La data de 11 iunie 1952. Împlinise 77 de ani.

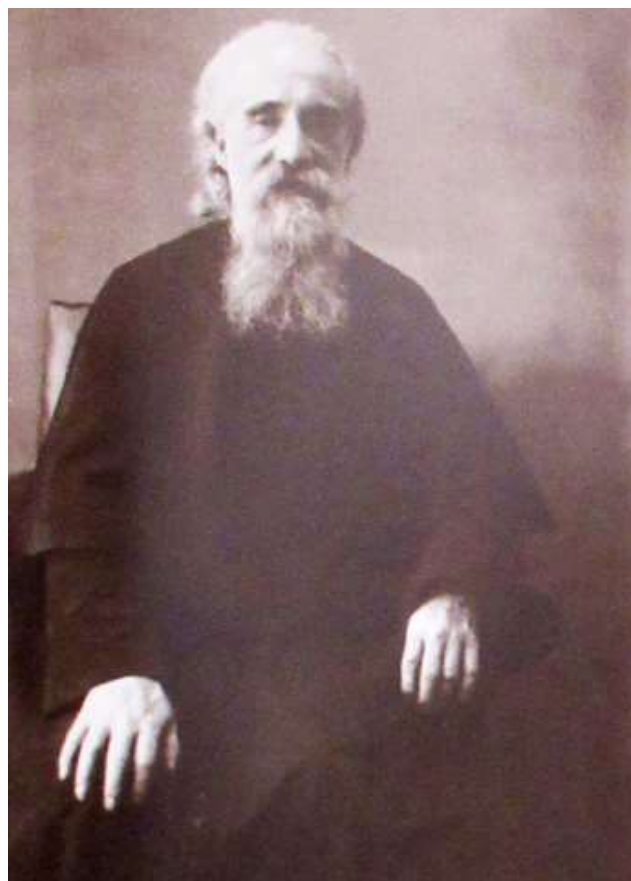
A fost transportat noaptea în căruța de cărat gunoaie și înmormântat în cimitirul săracilor. Locul nu i se poate cunoaște, mormintele fiind nivelate.

Episcopul Traian Frențiu era al doilea Martir al Bisericii Greco-Catolice. Primul a fost Episcopul Vasile Aftenie, care a fost omorât în condiții încă necunoscute la Ministerul de Interne din București.

(va urma)

Decembrie: Nașterea BUCURIEI

Fericitul Vladimir Ghika A FOST MENIT SĂ FIE UN DAR. El, micul prinț, s-a născut în 25 decembrie 1873, **un dar de Crăciun**, într-o familie aleasă, de urmași de Domnitori. Tatăl, prințul general Ioan Grigore Ghika, era fiul ultimului domnitor al Moldovei, Grigore V Ghika X, iar mama, a fost prințesa Alexandrina Moret de Blaramberg, înrudită cu o altă ramură de domnitori Ghikulești din Țara Românească precum și cu familii nobile din Franța și Rusia. Vladimir a fost cel de-al 5-lea copil (din cei 6) al acestor părinți binecuvântați cu o viață de familie fericită *„fiindcă soții se iubeau profund și întrețineau o atmosferă de pietate și tandrețe”*. Vladimir v-a mărturisi în autobiografia sa cât de mult a fost dăruit de părinții săi: *„Sunt născut din părinți pentru care nu-l pot binecuvânta îndeajuns pe Dumnezeu că mi i-a dat și despre care nu s-a putut vorbi și gândi în jurul meu decât de bine (...) De la tata, pe care din nefericire l-am cunoscut prea puțin (fiindcă a murit în 1881 la doar 51 ani) am moștenit o bunătate spontană dusă la extrem, pudoarea binelui, sentimentul firesc al onoarei.”** Tot de la tatăl său va dobândi convingerea că are o datorie sfântă, o misiune specială față de neam și țară cărui trebuie să i te jertfești cu totul: *„...nu disprețuiesc nimic din ce mi-a dat Dumnezeu, dar în numele meu și în glorioasa*

*moștenire a familiei mele văd în primul rând o mai mare ușurință de a fi port – drapel în lupta cea bună, o datorie tradițională mai strictă de a încasa primele lovituri în orice luptă nobilă și o sumedenie de lucruri care îmi vor îngădui să jertfesc credinței mele mai mult din mine însumi”**.

Mama, prințesa Alexandrina, avea o mare încredere în Dumnezeu și a reușit să depășească nenumăratele momente grele (pierderea prematură a soțului și a primilor 4 copii, condițiile uneori precare de trai) prin credința sa ferventă. *„Alexandrina se arată la înălțimea soțului său sub toate aspectele. Când el era plecat în misiune diplomatică purtau o corespondență*

(continuare în pag. 13)

*din care reiese înțelegerea profundă dintre ei, înălțimea preocupărilor, patriotismul veritabil și fidelitatea față de principii fără nici un interes personal, luciditatea lor politică privind interesul național al românilor. În același timp are o mare grijă de educația copiilor informându-și soțul despre progresele lor ” **

În timpul războiului de Independență, când el era pe front, Alexandrina se dedica nu doar familiei ci și îngrijirii răniților pentru care a fost răsplătită cu decorația „Elisabeta” de care spune „Deviza mi se pare admirabil găsită: „alinare și mângâiere”, nu sunt numai cuvinte de ocazie: *a alina și mângâia - acesta era tot rolul nostru.*” * Vladimir va mărturisi cât de mult a fost dăruit de mama sa... „Mamei îi datorez tot ce am în materie de **delicatețe a sentimentelor, de avânt generos, de pasiune aprigă, de pietate profundă...** Atașată cu strășnicie de biserica ortodoxă, ea avea fără să știe, o mentalitate fundamental catolică, precum și o mare evlavie. Se hrănea din cărți catolice, printre care figurau la loc de cinste **Elevațiile și Meditațiile lui Bossuet și Urmarea lui Isus Cristos.** Le asimilase toată seva. Din această viață interioară m-a hrănit și pe mine.” * Generos în a recunoaște darurile primite de la Dumnezeu prin cei din familie, vorbește și de influența morală a fraților săi: „De la fratele

meu mezin și de la sora pe care am pierdut-o, antipatia profundă față de orice afectare, mai ales față de orice afectare a virtuții, ideea valorii morale a veseliei, gustul pentru observație, autoironia.” După obiceiul ortodox, religie în care copiii Ghika au fost botezați și miruiți, cei mici erau duși la biserică la sărbătorile mari și primeau Sfânta Împărtășanie. De mic, din jurul vârstei de 5 ani, copilul Vladimir „era pătruns de sentimentul prezenței divine... Încă de mic își dădea deja săracilor pantofii, și prima dată când a întrebat și i s-a explicat ce înseamnă un tribunal, nu s-a pus el pe plâns constatând că sunt oameni care se dușmănesc între ei ?!” * Moartea tatălui (pneumonie), la postul său de la St. Petersburg, i-a îndurerat pe toți membri familiei, care-l iubeau atât de mult, iar mama Alexandrina, rămasă văduvă la 46 de ani își va dedica tot restul vieții copiilor. „**Ideea infinitului mă cufunda în reflecții și sentimente de admirație fără de margini: împreună cu ideea morții** (pe care mi-au adus-o moartea bunicii mele, în 1879, apoi cea cumplit de dureroasă a tatei , în 1881), aceste două idei au constituit fondul vieții mele morale de atunci și a vieții fratelui meu mic, Dimitrie, cu care comuniunea de idei a fost întotdeauna foarte strânsă. Cu puțin înainte de moartea tatei, inaugurasem o rugăciune copilărească, din

(continuare în pag. 14)

(urmare din pag. 13)

nefericire curând abandonată, care-i cerea lui Dumnezeu să-i facă veșnici pe părinții mei - apoi, gândindu-mă mai bine, să facă veșnică pe toată lumea, din clipa acelei rugăciuni. La început sperasem foarte serios că o cerere atât de legitimă va avea succes. După moartea tatei, în tristețea de acasă, sporită de necazurile și supărările pe care i le pricinuiam mamei frații mei mai mari, mi-am jurat să o fac pe mama mândră și mulțumită de mine și să fiu, împreună cu fratele meu mezin, mângâierea ei mai târziu.” * Ceea ce s-a și întâmplat, și nu doar mai târziu, ci de la cea mai fragedă vârstă, prin calitățile excepționale, pe care i le-a dăruit Dumnezeu. Vladimir va aduce uimire și nespusă bucurie în familie. Mama îl descrie astfel într-o scrisoare trimisă soțului în 1876: „Wladimir are o mină foarte bună, și inteligența lui surprinzătoare îl face îndrăgit de toată lumea; câștigă dacă-l cunoști mai îndeaproape și, dacă Dimitrie cucerește la prima vedere, fratele său îl întrece foarte curând.” Tot ea, un an mai târziu îl citează cu încântare: „Poetul Wladimir, privind cum la orizont cerul se îngână cu pământul, a exclamat: **Uite, mamă, cum cerul sărută pământul acolo!** Nu era o idee frumoasă? Și asta la trei ani și jumătate!” * Acest SĂRUT al CERULUI el îl va mărturisi toată viața. Tot din scrisorile mamei aflăm despre celelalte calități deosebite ale

copilului: „Micuțul nostru Wladimir continuă să fie mai dezvoltat intelectual decât e îngăduit la vârsta lui, fizicul rămâne delicat. Îi dăm cărți cu poze și, când îi citim textul de două ori, el îl recită tot pe dinafară. Văzând că a venit scrisoarea de la tine, a exclamat: „Vezi, mami, eu l-am rugat pe Dumnezeu să-ți dea o scrisoare de la tata, și NA!” Wladimir recunoaște și el în autobiografie: „Copilăria precoce (memorie trează de la un an și jumătate: învăț singur să citesc și știu de bine de rău să descifrez o carte pe la 4-5 ani). Minte aplicată asupra a tot felul de studii mai presus de vârsta mea, astfel încât am ajuns să stăpânesc foarte bine botanica și zoologia înainte de 7 ani - cu o mică bibliotecă de profil- și destul de bine astronomia, ale căror descrieri mă înfierbântau la propriu - **mai ales ideea de infinit mă cufunda în reflecții și un sentiment de admirație fără de margini.**” Tot mamei îi datorăm această completare a profilului neobișnuit de copil care a fost el: „Îți trimit în această scrisoare două cuvinte creionate de Wladimir SINGUR, fără să bănuiască cineva ce mângălește. Vei constata, ca și mine, că mânuța îi este deja foarte sigură pentru vârsta lui și căpșorul foarte avansat, de a putut să lege astfel literele care trebuie pentru aceste cuvinte. E turbat pentru aritmetică, și-a fabricat o metodă proprie ca să facă adunări: e într-adevăr ingenioasă. Aptitudinile lui

(continuare în pag. 15)

*Wladimir pentru socoteli sunt atât de extraordinare, de incredibile, încât mă tem să-ți povestesc, ca să nu cumva să-ți închipui că-i obosim mintea, ceea ce nu e deloc cazul, căci el prinde toate problemele cu o ușurință nemaiauzită și apoi este, la el, o adevărată vocație”. El însuși mărturisește despre sine în autobiografie: „Lecturi destul de libere,: instruire acasă, regulată: alături de ea, câmp liber lăsat setei mele de a cunoaște și facultății mele de autodidact. Devorez tratatele de astronomie, traducerile din câțiva autori clasici (mai ales Odiseea mă încântă). Fratele meu și cu mine inventăm câte o țară, îi creăm limba, locuitorii, îi scriem istoria, religia, codul, îi alcătuim geografia, cosmografia (cu atlas, planisfere & c...), umplem cutii întregi cu documente privitoare la aceste regate imaginare, căci realitatea nu ne mai ajungea.” * Se văd preocupările exemplare a acestor copii ... din sec. XIX-lea ... comparativ cu ceea ce se întâmplă acum, în epoca digitalizării care secătuieste căpșorul și inimioara copiilor de azi; iar preocuparea părinților, tot mai ocupați cu goana după cele materiale ale traiului, pe care-l doresc „cât mai bogat, cât mai de invidiat, sau măcar la nivelul celorlalți...” sunt, din păcate prea puțin aducătoare de mulțumire, de răspuns plin de recunoștință și iubire din partea lor. Totuși, niciodată nu e prea târziu să ne bucurăm de pilda, de*

exemplul, de DARUL îndrumării pe care-l putem primi de la Sfinții noștri, să vedem cum au fost crescuți,... pentru a fi capabili de a mulțumi pentru copiii noștri așa cum au putut s-o facă părinții acestui minunat copil, Vladimir: „*Cei mici sunt mereu fermecători și se iubesc de parcă ar fi gemeni (era doar un an între ei). Trebuie să te bați cu Wladimir ca să-l faci să nu mai țină cu dinții să-și prelungească programul lecțiilor: e turbat după învățătură copilul ăsta! Când a aflat că vara sa își primise diploma de studii la prefectură în fața unui public numeros, mormolocul, foarte emoționat, cu lacrimi în ochi, mi s-a aruncat la gât exclamând: „Am să încerc să fac ca ea ca să te fac fericită, mamă!!” Spune-mi dacă nu e o bijuterie de copil, cu atâta suflet!”*

Pentru luna decembrie, ca dar de Crăciun, să ne bucurăm cu toții și să mulțumim pentru el, Copilului Sfânt Isus, pentru micul Vladimir, cel care L-a știut atât de minunat mărturisi cu atâta tărie, sinceritate și farmec din primii ani ai copilăriei.

Maria-Maria FILIMON

* Toate informațiile și citatele din acest articol sunt luate din cartea: „*Vladimir Ghika, Profesor de Speranță*” de Francisca Băltăceanu, Andrai Brezianu, Monica Broșteanu, Emanuil Cosmovici, Luc Verly, Ed. *Arhiepiscopiei Romano-Catolice* de București, 2013.

Darul și Dăruirea

V-ați întrebat vreodată câți oameni există oare în lumea aceasta, căroră să nu le placă să primească daruri? Eu, personal, chiar cred că există, dar cu siguranță sunt puțini.

Dar câți oameni primesc daruri și nu știu să se bucure de ele, sau să își arate bucuria ori recunoștința față de cei care le-au adus darurile? Aici, din păcate, dacă am avea o statistică și am putea cita din studii, cu siguranță numerele ar fi foarte mari.

Dacă ne-am face fiecare auto-analiza, cărei categorii am considera că-i aparținem? Am avea curajul să fim sinceri cu noi înșine, mai ales dacă ni se potrivesc cele descrise pentru a doua categorie? Sau ne-am întreba: “Ce contează?”

Contează! Contează mult..... pentru echilibrul emoțional al fiecăruia dintre noi și al celor din jurul nostru, pentru felul cum alegem să trecem prin viață și pentru “rețelele” cu care țesem lumea.

Darul pentru a deveni *ceva ce se dăruie* are nevoie să aibă o caracteristică, *umiliința*, care stă atât la baza gestului de a dăruia, cât și la baza gestului celui care se predispune de a primi un dar, de o manieră umilă - “Oare ce am făcut pentru a merita acest dar?” sau “Chiar merit acest dar?”

Astfel emoțiile pozitive pe care cele două persoane le resimt, *donatorul - cel care se dăruie și dăruitul - cel căruia i s-a dăruit*, se

transformă într-o stare de fericire veritabilă, care este răsplata cea mai substanțială, dintre câte pot exista și care umple persoana umană cum nimic material nu o poate face. Proba reușitei acestei “tranzacții”, este dacă *dăruitul* devine și el, la rândul său un *donator*. Sau, am mai putea numi acest “joc” - “Dă mai departe!”

Jucând alternativ, fiecare dintre noi aceste două roluri, al donatorului și al dăruitului, vom putea înțelege valoarea cadoului pe care Tatăl ni l-a făcut nouă oamenilor prin Nașterea Fiului Său. Am reuși, să ne pregătim, să ne predispunem inima pentru a-L primi pe Pruncușorul Isus cu umilință (“ce-am făcut eu ca să merit acest dar?”) și emoție de copil (“oare e pentru mine?” ...” ce frumos este!”). Iar apoi cu inimile pline de bucurie, să ne gândim cum putem să transmitem și celor din jur această bucurie, așa cum păstorii și magii au reușit să ducă Vestea cea Bună în mijlocul căroră s-au întors.

Așadar pregătiți-vă, în acest timp de har, pe de o parte, să faceți daruri, pe de altă parte, să știți să le primiți!

Dar să nu uitați, cel mai important lucru: “Dați mai departe!”

Creați în jur o rețea, în care *darul* și *dăruirea* să coexiste de la sine, fără a fi nimic forțat, proiectat, calculat!

*Sărbători Luminate,
Pline cu “dat mai departe”!*

Oana TUDUCE

Tainic, de Crăciun...

Tainic luminile vremii de început,
de Crăciun,
sclipesc în pupila mea,
unde șoaptele culorilor
cântă împreună spre alb...
Se nasc lumi din visarea minții mele,
și-mi adună dorință.
Dorința, născută îmi este Doamne,
din inima TA,
sau crește din neliniștea
ce uneori mă domină?
Simt, văd, tot mai mult, cum raza,
pe care o știu rază din steaua TA,
adună, îmbină
norul cu apa,
aripa păsării cu Îngerul
ce pe umăr mi se anină
și liber sunt, îmi spui,
să fug, sau să stau
cu Tine împreună, bucurând,
în toate ale zilei întâmplări firești,
copilul ce sunt,
din Copilul ce ești.

Maria Mirela FILIMON

Sensul Crăciunului

„Crăciunul nu trebuie să se reducă doar la o sărbătoare sentimentală și consumistă, bogată în cadouri și în urări, dar săracă în credință creștină, săracă în umanitate”. (pp Francisc, 23.12.2020)

În celebrarea din noaptea Crăciunului va răsună vestea îngerului dată păstorilor: „Nu vă temeți, căci, iată, vă vestesc o mare bucurie care va fi pentru tot poporul: astăzi, în cetatea lui David, vi s-a născut Mântuitorul care este Cristos Domnul. Acesta este semnul: veți găsi un copil înfășat și culcat în iesle” (Lc 2,10-12).

Imitându-i pe păstori, și noi ne îndreptăm spiritual spre Betleem, unde Maria a dat naștere Pruncului într-un grajd, „pentru că – spune tot Sfântul Luca – nu era loc de găzduire pentru ei (2,7). Crăciunul a devenit o sărbătoare universală, și chiar și cel care nu crede percepe fascinația acestei sărbători. Însă creștinul știe că este un eveniment decisiv Crăciunul, un foc veșnic pe care Dumnezeu l-a aprins în lume, și nu poate fi confundat cu lucrurile efemere. Crăciunul nu trebuie să se reducă doar la o sărbătoare sentimentală și consumistă, bogată în cadouri și în urări, dar săracă în credință creștină, săracă în umanitate. De aceea, este necesar să ocolim o anumită mentalitate lumească, incapabilă să perceapă nucleul incandescent al

credinței noastre, care este acesta: „Cuvânt s-a făcut trup și a locuit între noi, iar noi am văzut gloria lui, glorie ca a unicului născut din Tatăl, plin de har și de adevăr” (In 1,14). Și acesta este sensul Crăciunului, mai mult: este adevărul Crăciunului; nu există altul.

Crăciunul ne invită să reflectăm, pe de o parte, asupra dramatismului istoriei, în care oamenii, răniți de păcat, merg neîncetat în căutarea adevărului, în căutarea milostivirii, în căutarea răscumpărării; și, pe de altă parte, asupra bunătății lui Dumnezeu, care ne-a venit în întâmpinare pentru a ne comunica Adevărul care mântuiește și a ne face părtași de prietenia sa și de viața sa. Și acest dar de har: acesta este har **pur**, fără meritul nostru. Există un sfânt părinte care spune: „Dar uită-te și aici, și dincolo, și acolo: căutați meritul și nu veți găsi altceva decât har”. Totul este har, un dar de har. Și acest dar de har îl primim prin simplitatea și umanitatea Crăciunului, și poate înlătura din inimile noastre și din mințile noastre pesimismul, care astăzi s-a răspândit și mai mult din cauza pandemiei. Putem să depășim acel sentiment de rătăcire neliniștitoare, să nu ne lăsăm cuprinși de înfrângeri și de eșecuri, având conștiința regăsită că acel Prunc umil și sărac, ascuns și lipsit de apărare, este însuși Dumnezeu, făcut om pentru noi.

(continuare în pag. 19)

Conciliul al II-lea din Vatican, într-un text celebru din constituția despre Biserica în lumea contemporană, ne spune că acest eveniment îl privește pe fiecare dintre noi. „Cu Întruparea, Fiul lui Dumnezeu s-a unit într-un anumit sens cu fiecare om”. „A muncit cu mâini de om, a gândit cu minte de om, a acționat cu voință de om, a iubit cu inimă de om. Născându-se din Maria Fecioară, el s-a făcut cu adevărat unul dintre noi în toate asemenea nouă în afară de păcat” (Constituția pastorală *Gaudium et spes*, 22). Însă Isus s-a născut acum două mii de ani și mă privește pe mine? – Da, te privește pe tine și pe mine, pe fiecare dintre noi. Isus este unul dintre noi: Dumnezeu, în Isus, este unul dintre noi.

Această realitate ne dăruiește atâta bucurie și atâta curaj. Dumnezeu nu ne-a privit de sus, de departe, nu a trecut pe lângă noi, nu a avut dispreț față de mizeria noastră, nu s-a îmbrăcat cu un trup aparent, ci a asumat pe deplin natura noastră și condiția noastră umană. Nu a lăsat nimic în afară, cu excepția păcatului: singurul lucru pe care el nu-l are. Toată umanitatea este în el. El a luat tot ceea ce suntem, așa cum suntem. Acest lucru este esențial pentru a înțelege credința creștină. Sfântul Augustin, regândindu-se la drumul său de convertire, în *Confesiuni* scrie: „Încă nu aveam atâta umilință încât să-l posed pe Dumnezeul meu,

pe umilul Isus, nici nu cunoșteam încă învățăturile slăbiciunii sale” (*Confesiuni*, VII, 8). Și care este slăbiciunea lui Isus? „Slăbiciunea” lui Isus este o „învățătură”! Pentru că ne revelează iubirea lui Dumnezeu. Crăciunul este sărbătoarea iubirii întrupate, a iubirii născute pentru noi în Isus Cristos. Isus Cristos este lumina oamenilor care strălucește în întuneric, care dă sens existenței umane și întregii istorii.

Iubiți cititori, aceste scurte reflecții să ne ajute să celebrăm Crăciunul cu conștiinciozitate mai mare. **Există un alt mod de a ne pregăti și care este la îndemâna tuturor: a medita un pic în tăcere în fața ieslei. Ieslea este o cateheză a acelei realități, a ceea ce a fost făcut în acel an, în acea zi, ceea ce am auzit în Evanghelie.** Să cerem harul uimirii: în fața acestui mister, a acestei realități atât de duioase, atât de frumoase, atât de aproape de inimile noastre, Domnul să ne dea harul uimirii, pentru a-l întâlni, pentru a ne apropia de el, pentru a ne apropia de noi toți. Acest lucru va face să se renască în noi duioșia. **Dacă pandemia ne-a constrâns să stăm mai distanți, Isus, în iesle, ne arată calea duioșiei pentru a fi apropiați, pentru a fi umani. Să urmăm acest drum. Crăciun fericit!**

Pr. Traian DOBRATĂ

DE SĂRBĂTOARILE CRĂCIUNULUI
ȘI
DE ANUL NOU DORIM
PSS VIRGIL BERCEA, PREOȚILOR,
ORDINELOR CĂLUGĂREȘTI,
PROFESORILOR, COLABORATORILOR ȘI CITITORILOR

SĂRBĂTORI BINECUVÂNTATE

ȘI

LA MULȚI ANI!

Colectivul redacțional

Director: prof. Otilia BĂLAȘ

Secretar de redacție: Pr. Olimpiu TODOREAN

Tehnoredactare computerizată: Pr. Olimpiu Todorean

Adresa: Redacția CALEA DESĂVÂRȘIRII
Str. Gen. Magheru, 3/5 - ORADEA -3700 (BH)